Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 25 april 2022

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. We hebben bij Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam (verder Kind en Onderwijs) onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021).

We hebben met het bestuur gesproken over zijn bijdrage aan de basisvaardigheden van de leerlingen. Het bestuur brengt de ontwikkeling van de leerlingen op de basisvaardigheden systematisch in kaart en werkt aan de bestrijding van achterstanden als dat nodig is. Op dit moment bevordert het bestuur het aanbieden van het doelgericht burgerschapsonderwijs voldoende en stuurt op de te behalen resultaten.

Context
Kind en Onderwijs heeft in toaal dertig scholen in Rotterdam, waarvan één in Hoek van Holland. Naast regulier onderwijs zijn er ook een tweetal SBO scholen, diverse schakelklassen en een hoogbegaafdenafdeling. Het College van Bestuur bestaat uit één lid, die in de uitvoering ondersteund wordt door het stafbureau. De Raad van Toezicht treedt op als interne toezichthouder. Het bestuur heeft een verkort strategisch beleidsplan voor de periode 2020-2022. Dit is gedaan om de periode te overbruggen vanwege een aankomende bestuurswissel waarbij er aandacht is voor een zorgvuldige overdracht.

Wat gaat goed?
Het bestuur heeft goed zicht op de kwaliteit van de scholen. Daar waar het niet goed gaat onderneemt het bestuur actie om ervoor te zorgen dat verbeteringen niet te lang op zich laten wachten. Het bestuur is goed in staat om zijn visie, ambities en doelen te verbinden aan de meerjarenbegroting en de beleidsagenda en dit vervolgens uit te voeren.
Het bestuur heeft binnen dit onderzoek vier aanvragen gedaan voor een onderzoek naar Goed. Deze vier aanvragen zijn allemaal uitgevoerd en de conclusie is dat alle vier de scholen Goed zijn geworden. Het bestuur zet actief in om voor alle kinderen in Rotterdam een passende plek te verzorgen met oog voor talent,

Bestuur: Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam
Bestuursnummer: 74531
Sector: Primair onderwijs

Aantal scholen onder bestuur: 30

Totaal aantal leerlingen: 7127

Lijst met scholen met ander type onderzoek

- Onderzoek Goed CSBO Bergkristal (03AF|C1)
- Onderzoek Goed CBS Onze Wereld (08UY|C1)
- Onderzoek Goed Talma schakelklassen (05SR|C2)
- Onderzoek Goed Nieuwe Park Rozenburg School (06NO|C1)

ontwikkeling en een gelijke kans.

Wat kan beter?
De professionele leergemeenschappen op bestuursniveau zijn nog in ontwikkeling en kunnen hun zichtbaarheid voor alle leerkrachten en onderwijsondersteuners vergroten. Er is binnen de stichting een grote hoeveelheid kennis, ervaring en deskundigheid beschikbaar. De scholen kunnen hier zowel op het gebied van het rekenonderwijs als het burgerschapsonderwijs meer van en met elkaar leren. Ook kan het bestuur het scholingsaanbod ten aanzien van het rekenonderwijs en het burgerschapsonderwijs verder uitbreiden om beter aan te sluiten bij de ambities en de doelen op deze twee onderwerpen. In het bestuursverslag kan de verantwoording over de middelen passend onderwijs versterkt worden, zodat inzichtelijk wordt welke doelen zijn bereikt en wat het gerealiseerde effect is.

Wat moet beter?
Het bestuur moet er voor zorgen dat de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (verder gmr) enerzijds weer volledig is en anderzijds dat alle scholen vertegenwoordigd zijn. Dit is momenteel nog niet het geval. Daarnaast moet de informatiewaarde van een aantal onderdelen in het bestuursverslag worden verbeterd. Het gaat om de verantwoording van de Raad van Toezicht (verder RvT) over wat de de bereikte (beleids)resultaten van het eigen handelen zijn. Verder ontbreekt de verantwoording over de doelmatige besteding van de overheidsmiddelen. Ook moet het bestuur de beschrijving van het interne risicobeheersingssysteem verder uitbreiden. Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit oppakt.

Vervolg
In het volgende jaarverslag moet het bestuur de herstelopdrachten die met vertrouwen zijn opgenomen uitgevoerd hebben.
Over vier jaar voeren wij opnieuw een bestuurlijk onderzoek uit.

Inhoudsopgave

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek 5

2. Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur 9

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie 10

2.2. Overige wettelijke vereisten 18

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht 18

3. Reactie van het bestuur 20

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in de periode januari-maart 2022 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Kind en Onderwijs. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen en is er sprake van deugdelijk financieel beheer én heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs?

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten
Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we verificatie-activiteiten uit op school- en bestuursniveau. Daarbij kunnen we ook andere belanghebbenden betrekken.

Onderzoeksactiviteiten
Het vierjaarlijks onderzoek bij Kind en Onderwijs hebben we op maat ingericht en bestaat uit de volgende onderzoeksactiviteiten.

Het bestuur heeft diverse ambities voor de periode 2021 en 2022. Voor dit onderzoek hebben we het accent gelegd op twee specifieke thema's. Alle scholen moeten op de kernvakken op of boven de signaleringswaarde voor de referentieniveaus behorend bij de schoolweging scoren. Het bestuur heeft uit eigen onderzoek geconstateerd dat de resultaten op het gebied van het rekenonderwijs achterblijven. Uit het startgesprek blijkt dat het bestuur gestart is met het verbeteren van het rekenonderwijs en dat daar de komende periode op wordt ingezet. Daarnaast heeft het bestuur de ambitie dat alle scholen aan het einde van schooljaar 2021-2022 volledig voldoen aan hun burgerschapsopdracht. Deze twee thema's zijn daarom betrokken in het bestuursonderzoek.

Naast de centrale onderzoeksvraag hebben we een aanvullende deelvraag opgenomen en betrokken in het onderzoek:
“Heeft het bestuur zicht op de basisvaardigheden (alleen rekenen en burgerschap), stelt het bestuur doelen, stuurt het op de kwaliteit en de resultaten en verantwoordt het bestuur zich?”

Ten aanzien van het thema rekenen verifiëren we het opgehaalde kwaliteitsbeeld van het bestuur, de doorwerking van het beleid en de sturing op de uitvoering in de praktijk. Er is op bestuursniveau een professionele leergemeenschap (verder plg) rekenen geformeerd die op basis van analyses werkt aan de bestuursambitie om het rekenonderwijs te verbeteren. Om dit beleid te verifiëren is een gesprek gevoerd met een vertegenwoordiging van deze plg, met een vertegenwoordiging van het IB-netwerk en met een vertegenwoordiging van vier directeuren. Wat betreft het gesprek met de directeuren zijn er twee directeuren uitgenodigd waarvan de scholen (nog) niet op of boven de signaleringswaarde scoren en twee directeuren waarvan de scholen wel op of boven de signaleringswaarde scoren. Daarnaast is dit thema ook geverifieerd bij alle onderzoeken die we op schoolniveau hebben uitgevoerd.

Ten aanzien van het thema burgerschap verifiëren we tevens het opgehaalde kwaliteitsbeeld van het bestuur, de doorwerking van het beleid en de sturing op de uitvoering in de praktijk. Er is op bestuursniveau een plg burgerschap geformeerd die werkt aan de bestuursambitie om de burgerschapsopdracht op alle scholen te realiseren. Om dit beleid te verifiëren is een gesprek gevoerd met een vertegenwoordiging van deze plg, met een vertegenwoordiging van het IB- netwerk en met een vertegenwoordiging van vier directeuren. Dit zijn andere directeuren dan die bij het thema rekenen zijn gesproken. Ook hier zijn er twee directeuren die verder gevorderd zijn met hun burgerschapsopdracht en directeuren die minder ver gevorderd zijn. Daarnaast is dit thema ook geverifieerd bij alle onderzoeken die we op schoolniveau hebben uitgevoerd.

Het doel is om zowel de centrale onderzoeksvraag als de aanvullende deelvraag te beantwoorden. Daarnaast om tot een oordeel te komen op de BKA standaarden. Binnen de beoordeling van de BKA standaarden komt het thema passend onderwijs ook terug, daarom is dit daarin betrokken.

	Goed
School	
CSBO Bergkristal 03AF|C1	•
CBS Onze Wereld 08UY|C1	•
Talma schakelklassen 05SR|C2	•
Nieuwe Park Rozenburg School 06NO|C1 (verder NPRS)	•

Onderzoeken op scholen
We hebben de volgende onderzoeken op schoolniveau uitgevoerd:

• *Onderzoek op verzoek goede school*
We kunnen op het verzoek van het bestuur scholen onderzoeken om te bepalen of er sprake is van een school met de waardering Goed. Het bestuur heeft een verzoek gedaan voor vier scholen; CSBO Bergkristal, CBS Onze Wereld, Talma schakelklassen en de NPRS. We hebben gebruik gemaakt van de zelfevaluaties die het bestuur heeft gedaan. Waar we de oordelen van deze evaluatie slechts hebben geverifieerd, vermelden we dit in het rapport.

We publiceren aparte rapporten over de onderzoeken op CSBO Bergkristal, CBS Onze Wereld, Talma Schakelklassen en de NPRS. Deze rapporten zijn te vinden op onze website. Waar relevant verwijzen we in dit rapport naar de schoolrapporten.

Overige wettelijke vereisten
Deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). Vanwege de onderzoeken naar Goed was er wel een aanleiding om de overige wettelijke vereisten te onderzoeken. Het gaat om de volgende overige wettelijke vereisten:
• Aanwezigheid schoolgids art. 16, lid 2 en 3, WPO,
• Vrijwilligheid ouderbijdrage art. 13, lid 1 onder e, in samenhang met art. 40 WPO,
• Aanwezigheid meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld art. 4b, WPO,
• Onderwijstijd art. 8, lid 9 onder b, WPO,
De bevindingen zijn opgenomen in paragraaf 2.2.

Signalen
In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

We hebben tijdens het onderzoek enkele signalen ontvangen. Deze

signalen zijn met het bestuur besproken. Dit heeft niet geleid tot aanvullend onderzoek.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel
In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden.

We geven antwoord op de centrale vraag en de deelvraag zoals opgenomen in de onderzoeksopzet.

We waarderen de Visie, ambities en doelen met een Goed. De uitvoering en kwaliteitscultuur beoordelen we met een Voldoende en de evaluatie, verantwoording en dialoog beoordelen we met een Voldoende. Alles samen genomen beoordelen we de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van Kind en Onderwijs als Voldoende.

Het bestuur heeft de afgelopen jaren diverse verbeteringen doorgevoerd in zijn eigen kwaliteitszorgsysteem. Het gevolg is dat het bestuur een stevig fundament heeft weten te leggen. Het bestuur heeft goed zicht op de kwaliteit van de scholen. Daarnaast is het bestuur goed in staat om de strategische visie, ambities en doelen te verbinden met de meerjarenbegroting en de beleidsagenda. Daar waar nodig stuurt het bestuur bij. Het bestuur spant zich in om passend onderwijs en gelijke kansen voor de Rotterdamse leerlingen zo optimaal mogelijk te realiseren. De ambities van het bestuur zijn gericht op verdere ontwikkeling van de scholen en dragen bij aan de kernfuncties van het onderwijs.

Uit dit onderzoek blijkt dat het bestuur zicht heeft op de basisvaardigheden ten aanzien van het rekenonderwijs en het burgerschapsonderwijs. Er zijn doelen opgesteld waar de scholen aan moeten voldoen en daar wordt ook op gestuurd. We zien hier nog wel kansen om dit verder te versterken. De plg rekenen kan haar zichtbaarheid binnen het bestuur verder vergroten, met name onder de leerkrachten en de onderwijsondersteuners. Daarnaast kan het bestuur de directeuren stimuleren om hun kennis en expertise ten aanzien van het rekenonderwijs en burgerschapsonderwijs meer met elkaar te delen zodat directeuren die hier nog een uitdaging in hebben daar baat bij kunnen hebben. Ook zien we nog kansen om de scholingen vanuit het bestuur op beide thema's verder uit te breiden en gerichter aan te bieden. Uit het onderzoek blijkt dat er nog een opdracht ligt ten aanzien van de maatschappelijke en burgerschapscompetenties en de monitoring hiervan. En tot slot zien

we op dit punt dat de verantwoording op beide thema's door de scholen sterker kan zodat het bestuur hier gerichter op kan sturen.

Context
Het College van Bestuur bestaat uit één lid, die eindverantwoordelijk is voor het bereiken van de gestelde doelen van de stichting en voor het uitvoeren van de werkgeverstaak. Het College van Bestuur wordt in de uitvoering ondersteund door het stafbureau. De Raad van Toezicht treedt op als interne toezichthouder en heeft een controlerende en adviserende rol.
Het bestuur heeft een verkort strategisch beleidsplan voor de periode 2020-2022. Dit is gedaan om de periode te overbruggen vanwege een bestuurswissel. Vanwege pensionering staat er een bestuurswissel op de planning voor aankomende zomer. De nieuwe bestuurder is inmiddels in dienst getreden zodat er een zorgvuldige overdracht kan plaatsvinden.

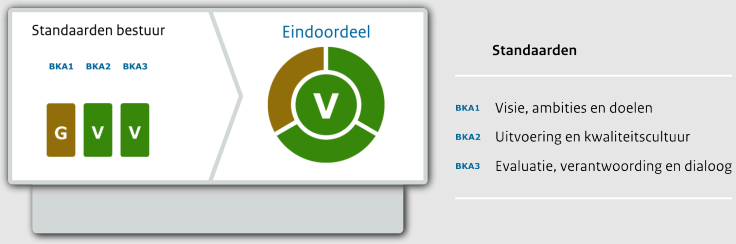

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze oordelen.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen			✍
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen
De standaard Visie, ambities en doelen waarderen we met een Goed omdat het bestuur de basiskwaliteit overstijgt. Ten eerste zien we dat het bestuur een sterk fundament heeft gelegd waardoor het goed zicht heeft op de kwaliteit van het onderwijs en precies weet waar en wanneer het moet bijsturen op de scholen. Het bestuur is behoorlijk in staat om de meerjarenbegroting, het strategisch beleidsplan ('Samen

leren leven') en de beleidsagenda aan elkaar te koppelen om uitvoering te geven aan zijn visie op kwaliteit, de ambities en de gestelde doelen. Mede hierdoor is er sprake van een deugdelijk financieel beheer. Ten tweede zien we dat het bestuur aanvullende ambities realiseert ten aanzien van het bevorderen van kansengelijkheid. Dit is zichtbaar geworden tijdens de schoolonderzoeken en de verificatie-activiteiten. Op basis van eigen analyses stimuleert het bestuur al zijn scholen om kritisch te kijken naar de procedure ten aanzien van schooladvisering om deze zo passend mogelijk te maken. Dit doet het bestuur door specifieke ambities en doelen te stellen. Daarnaast stimuleert het bestuur de scholen om op verschillende manier 'inclusief onderwijs' te realiseren. Een aantal scholen doet dit ook op een manier die past binnen de eigen schoolvisie.

Van kwaliteitszorg naar integraal kwaliteitsmanagement
Na het vierjaarlijksonderzoek in 2018 heeft het bestuur ingezet op het versterken van zijn eigen kwaliteitscyclus. Het strategisch beleidsplan 2020-2022 is deels een verlenging van het voorgaande strategisch beleidsplan en deels bevat het nieuwe ambities en doelen. Het bestuur werkt vanuit zijn visie, ambities en gestelde doelen. Het is aan scholen om deze visie, ambities en doelen te vertalen naar hun eigen schoolplan/jaarplan. Twee keer per jaar worden er door het stafbureau, 'zicht op ontwikkelingsgesprekken' uitgevoerd met alle directeuren. In deze gesprekken wordt de voortgang op de scholen bijgehouden waarbij de sturing op kwaliteit en de resultaten centraal staan. Daarnaast heeft het bestuur een systeem ingericht waarbij alle scholen een audit ondergaan, uitgevoerd door andere directeuren en het stafbureau. Op voorhand moeten de scholen daarvoor een zelfevaluatie indienen bij het bestuur. Verder heeft het bestuur sinds 2020 een systeem ingericht van een 'scholendoorloop' waarbij alle stafleden aansluiten om de kwaliteit van elke school te bespreken per beleidsterrein (huisvesting, financiën, onderwijs & kwaliteit, hrm, ict en communicatie). Hierdoor heeft het bestuur een totaalbeeld van de kwaliteit op een school. De **'**scholendoorloop' is gekoppeld aan specifieke (kwaliteits) indicatoren die leiden tot een beoordeling 'stabiel of instabiel'. Daar waar scholen als 'instabiel' worden beoordeeld volgt er een intensiever contact met de school om de voortgang scherper in de gaten te houden en daar waar nodig bij te sturen. Tijdens ons onderzoek hebben we dit beeld bevestigd gekregen met praktijkvoorbeelden. Tot slot voert de voorzitter van het CvB ook met regelmaat voortgangsgesprekken met alle directeuren.

Ambitie bestuur om 'stabiele en Goede' scholen te realiseren
Het bestuur heeft de ambitie om 'stabiele scholen' te realiseren, waarbij de helft van de scholen het inspectieoordeel 'Goed' krijgt. Uit het onderzoek blijkt dat het bestuur goed zicht heeft op de 'stabiele' en 'instabiele' scholen. Binnen dit vierjaarlijksonderzoek heeft het bestuur vier aanvragen ingediend voor onderzoeken naar Goed. Deze onderzoeken zijn allemaal toegekend en uitgevoerd. Alle onderzochte

scholen hebben uiteindelijk de waardering ‘Goed’ van de inspectie ontvangen. Dit is een mooie ontwikkeling en daarmee is het bestuur voortvarend op weg. Bij de vier onderzochte scholen hebben we mooie voorbeelden gezien die bijdragen aan de kansengelijkheid. Overigens zien we nog wel een kans voor het bestuur om de toekomstige aanvragen naar Goed te versterken. Het eerste punt is het burgerschapsonderwijs dat momenteel op diverse scholen nog in ontwikkeling is (zie volgende alinea). Een ander punt is dat de scholen zichzelf regelmatig positiever hebben ingeschat op bepaalde standaarden en dat de inspectie tijdens de onderzoeken hier soms (negatief) op is afgeweken. Scholen lijken moeite te hebben om zichtbaar te maken waar zij de basiskwaliteit overstijgen, wat ze daarvoor (anders) doen en welk effect ze hiermee realiseren op de leerlingen. Dit vergt van directeuren en teams meer zicht op de eigen ontwikkelpunten.

Ambitie voor het realiseren van de burgerschapsopdracht
Het bestuur heeft een ambitie gesteld ten aanzien van de wettelijke burgerschapsopdracht. Alle scholen moeten aan het einde van schooljaar 2021-2022 werken met een uitgebreid en een op visie gebaseerd aanbod voor burgerschap. Daarmee geven zij niet alleen invulling aan de eisen vanuit de wet maar ligt er ook een verbinding met culturele en religieuze identiteit van het bestuur. Het bestuur heeft hier zelf actief op geanticipeerd door een externe organisatie bij alle individuele scholen het burgerschapsonderwijs in beeld te brengen. Dit heeft geresulteerd in een zogenoemde ‘burgerschapskompas’. In dit kompas is per school in beeld gebracht welke punten de school al realiseert en waar zij nog aan moet werken. De meeste scholen hebben dit vertaald naar een burgerschapsplan en/of naar het jaarplan. Tijdens het onderzoek hebben we geconstateerd dat de ene school hier verder in is dan de andere school wat betreft het doelgericht en samenhangend aanbod. Bestuursbreed is de grootste aandacht nodig bij het stellen van doelen voor de burgerschapscompetenties, de doelen voor maatschappelijke competenties en de monitoring hiervan.

Ambitie om het rekenonderwijs te verbeteren
Het bestuur heeft op basis van eigen analyse geconstateerd dat er nog een uitdaging ligt ten aanzien van de rekenopbrengsten. De ambitie voor rekenen is dat alle scholen (2021-2022) op of boven de signaleringswaarde voor de referentieniveaus scoren behorend bij de schoolweging. Het bestuur heeft een aantal jaar geleden een specifiek instrument ingevoerd om scholen te ondersteunen bij het realiseren van resultaten die passend zijn bij de schoolweging. Dit instrument is door bijna alle scholen ingevoerd. Tijdens het onderzoek constateren we dat sommige scholen goed ingevoerd zijn op dit systeem en een positief effect weten te realiseren op hun resultaten. Andere scholen zijn nog minder ver en hebben het nog niet volledig geïntegreerd in hun werkproces. De rekenopbrengsten zijn voor diverse scholen nog een aandachtspunt in verhouding tot de ambitie van het bestuur. Dit

is onder de aandacht van het bestuur.
Verder is er een professionele leergemeenschap op bestuursniveau gestart die zich hiermee bezig gaat houden. De werkgroep werkt aan een duidelijke visie en heeft ambities en doelen opgesteld. Dit is echter nog een prille ontwikkeling. Hierdoor is nog onvoldoende zichtbaar wat de effecten zijn op het rekenonderwijs in de praktijk. Ook de bekendheid van deze plg is nog niet groot onder leerkrachten en rekencoördinatoren. Om het rekenonderwijs te verbeteren zien we wel dat die scholen die nog niet aan de bestuursambitie voldoen eigen ambities en doelen hebben gesteld waar vanuit het bestuur op gestuurd wordt.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur
De standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur beoordelen we met een Voldoende. Het bestuur realiseert samen met de scholen doelen voor kwaliteit, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor randvoorwaarden en stuurt, waar nodig, tussentijds bij. Het bestuur voldoet aan de basiskwaliteit. Desondanks geven wij het bestuur twee herstelopdrachten (met vertrouwen), vanwege het ontbreken van een verantwoording van de bereikte resultaten van de interne toezichthouder (RJO, art.4, lid 4) en het ontbreken van de verantwoording over de doelmatige besteding van overheidsmiddelen (WPO. Art. 17c).

Code Goed bestuur onderschreven en uitgevoerd
Het bestuur handelt volgens de Code Goed Bestuur en dit leidt tot een integere en transparante organisatiecultuur. De Raad van Toezicht (verder RvT) en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (verder gmr) zijn actief betrokken geweest bij het strategisch beleidsplan. Daarnaast is er een traject gestart voor de werving van een nieuwe bestuurder. Alle geledingen zijn hierin actief betrokken geweest en hebben een stem gekregen. Uit het onderzoek blijkt dat dit proces door alle betrokkenen naar tevredenheid is verlopen. De RvT geeft op een onafhankelijke en deugdelijke manier invulling aan haar taak en heeft hiervoor een eigen toezichtkader. Het bestuur informeert de RvT over alle relevante ontwikkelingen en er is structureel overleg. Het is belangrijk dat belanghebbenden kunnen zien hoe de interne toezichthouder invulling geeft aan haar toezichtstaak en het bestuur ondersteunt bij belangrijke keuzes. Daarom is het van belang dat de intern toezichthouder in het bestuursverslag verantwoording aflegt over zijn taak en de door hem bereikte resultaten. Dit is nog een aandachtspunt voor de RvT omdat deze verantwoording ontbreekt (RJO, art. 4, lid 4). Hiervoor geven wij een herstelopdracht.
Een ander aandachtspunt is het interne toezicht op het geld dat het bestuur van de overheid krijgt. Dit moet doelmatig worden besteed aan het onderwijs. De RvT moet hierop toezien. Uit het onderzoek blijkt dat doelmatigheid wel een gespreksonderwerp is, echter ontbreekt de verantwoording van de RvT over de manier waarop het uitvoering heeft gegeven aan deze taak (WPO art. 17c) in

het jaarverslag 2020. Wij geven ook op dit punt een herstelopdracht. Wij vertrouwen erop dat het bestuur beide tekortkomingen in het eerstvolgende bestuursverslag herstelt.

Diverse overlegstructuren
Bij de totstandkoming van het strategische beleidsplan zijn alle geledingen betrokken geweest. Ook een deel van de ouders en leerlingen hebben input aan kunnen leveren. Het bestuur heeft diverse overlegstructuren om samen met de scholen te werken aan de doelen en een professionele kwaliteitscultuur te realiseren. Met enige regelmaat wordt er door het bestuur een stichtingsdag georganiseerd waarbij de meeste geledingen aanwezig zijn. Daarnaast is er soms een studiedag op stichtingsniveau. Op structurele momenten zijn er overleggen met alle directeuren (DO-overleg). Het bestuur kent naast werkgroepen ook sinds juni 2021 enkele plg's waar directeuren zitting in hebben. Deze plg's zijn er onder andere voor rekenen en burgerschap/identiteit. De thema's en de te bereiken doelen van iedere plg worden aangedragen door de deelnemende directeuren en zij voeren daarin ook de regie. De plg's zijn dit schooljaar gestart en zijn duidelijk nog in ontwikkeling. Het is dan ook nog een zoektocht naar enerzijds de sturing vanuit het bestuur en anderzijds de autonomie van de directeuren en de vertaling naar de eigen school. In hoeverre zijn de handvatten/adviezen die deze plg's aanreiken noodzakelijk op te volgen door alle scholen? De beantwoording van deze vraag laten we graag over aan het bestuur. Wat betreft de plg burgerschap is ons opgevallen dat sommige scholen dit hebben ondergebracht in een schoolwerkgroep burgerschap. Andere hebben dit gekoppeld aan de identiteit. Uit alle gesprekken met diverse geledingen is gebleken dat de bestuursopdracht hierin kennelijk niet overal even scherp is. Vergen burgerschap en identiteit een geïntegreerde aanpak of zijn dit afzonderlijke thema's met een eigen aanpak? Dit geven wij als aandachtspunt mee aan alle geledingen.

Verder is tijdens het onderzoek gebleken dat met name leerkrachten lang niet altijd op de hoogte zijn van deze plg's. In sommige gevallen betekent dit dat teams bezig zijn met een eigen ontwikkeling en bepaalde keuzes maken die niet altijd in lijn zijn met de route van de plg. Hierin is mogelijk meer afstemming mogelijk door leerkrachten, vakspecialisten en intern begeleiders meer zicht te geven op de ontwikkelingen binnen de plg's. Ondanks dat directeuren op diverse manieren betrokken zijn en verschillende overlegstructuren kennen zien we toch nog kansen om meer kennis en expertise met elkaar te delen. Tijdens de schoolonderzoeken en de verificatie-activiteiten is ons opgevallen dat er nog niet optimaal gebruik wordt gemaakt van elkaars ervaringen, deskundigheid en kennis.

Betrokkenheid directeuren
Tijdens de gesprekken met alle directeuren en het IB-netwerk constateren wij dat de scholen weinig tot niet op de hoogte zijn van elkaars rekenopbrengsten. In grote overleggen wordt er geen

openheid gegeven over elkaars opbrengsten. De plg rekenen heeft hier wel zicht op en gaat daar vertrouwelijk mee om. In welke mate kunnen scholen in de plg's en de directeuren overleggen hun opbrengsten met elkaar delen en elkaar tips geven hoe deze verbeterd kunnen worden? De beantwoording van deze vraag laten we graag over aan het bestuur.
Daarnaast sluiten directeuren niet aan bij de gesprekken die op bestuursniveau worden gevoerd ten aanzien van de 'scholendoorloop'. In de gesprekken hebben we opgehaald dat enkele directeuren hier wel een meerwaarde in zien.

Academie en professionalisering
Het bestuur heeft in oktober 2021 een Onderwijs Academie gestart. Alle medewerkers hebben bij de introductie een bestedingsbudget ontvangen dat zij vrij mogen besteden zonder tussenkomst van de eigen leidinggevende. Daarnaast is tijdens het onderzoek op de scholen en de verificatie-activiteiten gebleken dat er ruime gelegenheid is voor teams om gezamenlijke scholingen en individuele scholingen te volgen. Hier wordt door de scholen en medewerkers actief gebruik van gemaakt. Het bestuur heeft ook veel aandacht voor de begeleiding van startende leerkrachten en zij-instromers. Dit sluit aan bij de ambitie van het bestuur om personeel te binden.

Er liggen nog wel kansen voor het bestuur om het huidige opleidingsaanbod sterker te verbinden aan de bestuurlijke ambities op het gebied van rekenen en burgerschap. Uit diverse gesprekken is gebleken dat het huidig aanbod ten aanzien van het verbeteren van het rekenonderwijs beter kan. Zo is er bijvoorbeeld behoefte aan deskundigheid op het gebied van rekendoelen voor meerbegaafde leerlingen. Dat geldt ook ten aanzien van burgerschap. We hebben in diverse gesprekken geconstateerd dat er teams zijn die behoefte hebben aan begeleiding/scholing om 'moeilijke gesprekken' over gevoelige onderwerpen te voeren met leerlingen. Dit betreft de maatschappelijke onderwerpen die mogelijk kunnen schuren vanuit het perspectief van de democratische waarden welke centraal staan in het burgerschapsaanbod. Een voorbeeld hiervan is de vrijheid van meningsuiting versus verdraagzaamheid en discriminatie.

Aandacht voor passend onderwijs
Het bestuur zet zich in om passend onderwijs te realiseren voor alle Rotterdamse leerlingen. Alle scholen van de stichting moeten jaarlijks hun ondersteuningsprofiel actualiseren en vaststellen zodat deze actueel is. Deze ondersteuningsprofielen worden geactualiseerd bij het Samenwerkingsverband en op de website van de scholen geplaatst zodat voor belanghebbenden helder is welke zorg een school wel/niet kan bieden. Ook worden scholen gestimuleerd om een vorm van passend onderwijs te realiseren dat past binnen de schoolvisie.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog
De standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog beoordelen we met een Voldoende, maar geven daarbij wel twee herstelopdrachten. Het bestuur evalueert en analyseert systematisch of het de doelen realiseert en verantwoordt zich hierover. De RvT krijgt kwartaalrapportages van het bestuur met daarin de voortgang van de uitvoering van de beleidsagenda en de behaalde resultaten. Het bestuur stelt wanneer nodig het beleid bij en betrekt daartoe interne en externe belanghebbenden in een functionerende dialoog. Het bestuur krijgt een herstelopdracht omdat lang niet alle scholen vertegenwoordigd zijn in de gmr (art. 4, lid 4, WMS). Verder krijgt het bestuur een herstelopdracht met vertrouwen vanwege de beperkte verantwoording ten aanzien van het intern risicobeheersingssysteem (RJO, art. 4, lid 4).

De positie van de gmr moet verder versterkt worden
De gmr heeft regelmatig overleg met het bestuur en met de RvT. In het jaarverslag van 2020 heeft de gmr een verantwoording opgenomen over het aantal overleggen en de onderwerpen. De gmr ontvangt de nodige ondersteuning en facilitering vanuit het bestuur. De gmr heeft al langere tijd te kampen met ondervertegenwoordiging vanuit de scholen. Het bestuur geeft in de gesprekken aan dat hiervoor veel inspanning is verzet. Ook worden directeuren met regelmaat gevraagd om dit onderwerp onder de aandacht te brengen bij zowel het personeel als bij ouders. Op dit punt voldoet het bestuur niet aan de wettelijke verplichting (art. 4, lid 2, WMS) om alle scholen te laten vertegenwoordigen in de gmr, hiervoor geven wij een herstelopdracht (met vertrouwen). In de gesprekken geven meerdere directeuren aan het een uitdaging te vinden om hun eigen mr te bemensen. Wellicht is het raadzaam om in beeld te brengen waarom het personeel en de ouders zich niet aanmelden. Dan kan er op zoek worden gegaan naar een gerichte (creatieve) oplossing. Het is van belang dat het bestuur en de gmr zich gezamenlijk blijven inspannen zodat er een volwaardige gmr beschikbaar is die haar tegenspraak beter kan uitvoeren. Dit is ook van belang vanwege de bestuursambities op het terrein van het binden van personeel en de hoge betrokkenheid van ouders te realiseren.

Verantwoording interne risicobeheersingssysteem
Het bestuur verantwoordt zich over het financieel beheer in het bestuursverslag. Hierin besteedt het bestuur onder andere aandacht aan de werking van het interne risicobeheersingssysteem. De beschrijving hiervan is vrij summier. Tijdens het onderzoek bleek hoe het bestuur risico's en beheersingsmaatregelen evalueert. In het bestuursverslag verwachten wij dat het bestuur hiervan uitgebreider verslag doet. Hierbij dient het bestuur ook in te gaan op de resultaten van dit risicobeheersingssysteem en eventuele aanpassingen. Wij geven het bestuur hiervoor een herstelopdracht (RJO, art. 4, lid 4) met vertrouwen.

Evaluatie en analyse om verbeteringen door te voeren
In de basis zien we dat het bestuur diverse evaluaties uitvoert en vervolgens analyseert en nagaat waar het zijn beleid en doelen kan verscherpen. Een voorbeeld hiervan is de analyse die het bestuur voor alle scholen heeft uitgevoerd ten aanzien van de PO-VO procedure. Dit heeft geleid tot een verscherping van de ambities en doelen op schoolniveau. Ook heeft het bestuur een eigen zelfevaluatie uitgevoerd. Ook dit levert relevante inzichten waar het bestuur mee verder gaat. Toch zien we nog kansen om de evaluaties te versterken. Zo heeft het bestuur het huidig strategisch beleidsplan als verlenging op het vorige strategisch beleidsplan doorgetrokken. Het is niet helder welke doelen destijds niet volledig zijn gerealiseerd en wat daarvan de oorzaak is. Dit had het huidig strategisch beleidsplan kunnen verstevigen.
Verder moeten scholen zich twee keer per jaar verantwoorden in de zicht op ontwikkelingsgesprekken en daar waar ze gebruik hebben gemaakt van bepaalde subsidies. Hier ligt er nog een kans voor de scholen om zich sterker te verantwoorden over de bestuurlijke ambities (bijvoorbeeld PO-VO procedure). Ook zouden scholen diverse beleidsdocumenten meer toegankelijk moeten maken voor ouders op hun eigen website.

Evaluatie en verantwoording vanuit burgerschap en rekenen
De ambities vanuit het bestuur ten aanzien van burgerschap en rekenen worden betrokken in de zicht op ontwikkelingsgesprekken. We zien op dit vlak nog kansen voor het bestuur om deze plg's te versterken en de verantwoording van de scholen op dit vlak te versterken. Om te beginnen zien we bij de plg burgerschap dat nog niet helder is hoe en wanneer de evaluatie gaat plaatsvinden. Dit is ook nog niet gecommuniceerd met de scholen. Ook is niet helemaal inzichtelijk of alle scholen tijdig aan deze ambities gaan voldoen en of er eventueel bijsturing nodig is. Een aantal scholen hebben hun burgerschapskompas op de website geplaatst en anderen doen dat niet. Ook hebben we geconstateerd dat in ieder geval twee scholen het burgerschapsonderwijs nog te weinig/niet laten terugkomen in het jaarplan. Hier liggen nog kansen voor het bestuur om dit verder te versterken.
De plg rekenen vanuit het bestuur is zoals eerder aangegeven nog te pril. In dit stadium is nog niet helder hoe en wanneer er een evaluatie uitgevoerd gaat worden. Dit is nog in ontwikkeling. Het bestuur zou kunnen aageven wanneer zij tevreden is over de resultaten van deze plg.

Functionerende dialoog met externe belanghebbenden
Het bestuur kent een functionerende dialoog met externe belanghebbenden. Het bestuur zet zich in voor een dialoog o.a. met de andere besturen binnen de vijf grote gemeenten in Nederland, de Gemeente Rotterdam, de andere grote besturen in Rotterdam, het Samenwerkingsverband (PPO), de kinderopvangorganisaties en het voortgezet- en middelbaarberoepsonderwijs. Het bestuur maakt goed

gebruik van zijn netwerk om de eigen ambities te realiseren, maar ook om bij te dragen aan de kernfuncties van het onderwijs.
Wat betreft het passend onderwijs zien we dat het bestuur goede initiatieven onderneemt of steunt. Zo nemen de scholen deel in wijkteams. De scholen hebben toegang tot zogenoemde 'dashboards' waarbij ze zicht houden op het aantal leerlingen dat extra ondersteuning nodig heeft en de beschikbare middelen. Daarnaast heeft het bestuur zicht op de thuiszitters op alle scholen en onderneemt het vanuit zijn zorgplicht noodzakelijke stappen. Er zijn korte lijnen op dit onderdeel naar de scholen over de verantwoording. Dat komt omdat passend onderwijs een belangrijk uitgangspunt is voor het bestuur, vanwege de inzet op kansengelijkheid en inclusief onderwijs. Het bestuur geeft in het jaarverslag globaal aan waar het geld dat het van het samenwerkingsverband ontving aan is besteed. Hierin zien we nog een kans voor het bestuur. De verantwoording hierover kan versterkt worden door te beschrijven in hoeverre de gestelde doelen bereikt zijn en wat de effecten waren van deze middelen.

2.2. Overige wettelijke vereisten

We hebben geen tekortkomingen aangetroffen bij de volgende overige wettelijke vereisten. Wel hebben we aandachtspunten gesignaleerd. Deze aandachtspunten betreffen onder andere de verplichte onderwijstijd en de communicatie in de schoolgidsen ten aanzien van de zorgplicht. Deze punten zijn daar waar nodig direct door het bestuur opgepakt.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur herstelopdrachten in vertrouwen die in onderstaand schema staan vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur In het verslag van de intern toezichthouder ontbreekt een verantwoording over de bereikte resultaten (RJO, art.4, lid 4).	Het bestuur zorgt ervoor dat de verantwoording van de intern toezichthouder voldoet aan de vereisten. Dit houdt in dat o.a. wordt beschreven wat de resultaten van het handelen van de intern toezichthouder zijn.	Wij vertrouwen er op dat het bestuur dit in de eerstvolgende jaarverslaggeving opneemt.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
In het verslag van de intern toezichthouder ontbreekt de verantwoording over de doelmatige besteding van overheidsmiddelen (WPO. art. 17c).	Het bestuur zorgt ervoor dat de intern toezichthouder in de eerstvolgende jaarverslaglegging verantwoording aflegt over het toezicht op een doelmatige besteding van de rijksmiddelen.	Wij vertrouwen er op dat het bestuur het onvolledige onderdeel in de eerstvolgende jaarverslaggeving opneemt.
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog De functionerende gmr bestaat momenteel niet uit 16 leden (8 ouders en 8 personeelsleden) zoals aangegeven in het jaarverslag. Daarnaast blijkt uit diverse gesprekken dat deze leden niet een cluster scholen of een aantal scholen vertegenwoordigen (art. 4 lid 2 WMS en de kamerbrief 2005/2006, 30414, nr 3 p.21).	Het bestuur zorgt samen met de gmr dat deze enerzijds weer voltallig is en anderzijds voldaan wordt aan de wettelijke verplichting dat een gmr-lid meerdere scholen vertegenwoordigt.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit herstelt. Over vier jaar bij het volgende vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau gaan wij na of er een constructie aanwezig is waarbij een gmr-lid optreedt namens meerdere scholen.
De verantwoording ten aanzien van het intern risicobeheersingssysteem is te beperkt (RJO, art. 4, lid 4).	Het bestuur zorgt ervoor dat beschrijving van de werking, de resultaten en eventuele aanpassingen van het interne risicobeheersingssysteem zijn opgenomen in de eerstvolgende jaarverslaggeving.	Wij vertrouwen er op dat het bestuur het onvolledige onderdeel in de eerstvolgende jaarverslaggeving opneemt.

De reden dat wij het herstel grotendeels overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van het onderwijs voldoende te waarborgen.

3 . Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betrekt bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Uit de beoordeling van het 4-jaarlijks bestuurs-onderzoek 2022 door de inspectie, blijkt dat Kind en Onderwijs Rotterdam zich goed heeft ontwikkeld. Het vierjaarlijks berstuursonderzoek wordt door de inspectie tamelijk positief beoordeeld: de standaard BKA1 wordt als 'Goed gewaardeerd', de standaarden BKA 2 en 3 als Voldoende. Op vooral de laatste twee liggen voor het volgende bestuurs-onderzoek nieuwe ambities: één of beide standaarden op Goed krijgen.

De afgelopen jaren heeft de stichting zich geconcentreerd op het versterken van de visie en dieper zicht krijgen op de kwaliteit van de scholen. De inspectie oordeelt hier positief over. Uiteraard zal de stichting vasthouden aan wat goed gaat en focus aanbrengen om verder te versterken.
De inspectie stipt een aantal onderwerpen aan, waarop we als stichting verder kunnen verbeteren.

Samengevat betreft dat:
1. Werkwijze van de PLG's;
2. Kennis, data, ervaring en deskundigheid delen;
3. Het verbeteren van de PDCA-cyclus op bestuursniveau.

Sinds schooljaar 2021-2022 is een start gemaakt met PLG's op stichtingsniveau waarin de directeuren samenwerken aan een ontwikkelvraag. De PLG's bestaan nu 8 maanden en de vragen van de inspectie hoe deze leergemeenschappen worden aangestuurd, is terecht: stuurt het bestuur of sturen de directeuren? Zijn ze voldoende resultaatgericht? In april 2022 wordt deze werkwijze geëvalueerd en daar waar nodig aangepast.

De directeuren hebben bij beide inspecteurs aangegeven, dat ze meer zicht willen hebben op de bereikte resultaten van alle scholen binnen de stichting. De scholen zijn dan beter in staat om zich te vergelijken met andere scholen binnen de stichting met eenzelfde schoolweging of met dezelfde resultaten maar een andere schoolweging (benchmark). Vandaaruit kunnen samenwerking en kennisdeling op gang gebracht worden.

De stichting heeft de ambitie om stabiele en goede scholen te realiseren. Tijdens het onderzoek zijn vier scholen door de inspectie onderzocht en alle vier hebben zij het predicaat Goed ontvangen. De stichting gaat door met de ontwikkeling van Goede scholen in het belang van de leerlingen. Daarbij zal het bestuur de zelfevaluatie versterken, door scholen kritischer te laten kijken naar hun eigen beoordelingen van de standaarden vanuit het nieuwe waarderingskader van de inspectie.

De inspectie heeft haar onderzoek geconcentreerd rondom Rekenen en Burgerschap. De ambities die de stichting stelt op deze beide vakken maar ook op Lezen, zijn goede ambities volgens de inspectie. Ze constateert dat de stichting goed zicht heeft op welke scholen goede resultaten behalen en welke scholen nog moeten verbeteren. De stichting kan verbeteren door de zichtbaarheid van de PLG's te vergroten voor de leerkrachten en de coördinatoren/specialisten en door het scholingsaanbod verder uit te breiden binnen de academie. Vanuit de PLG's zullen hier voorstellen voor worden gedaan.

Op bestuursniveau kan de kwaliteitscyclus versterkt worden door het strategisch beleidsplan te evalueren, na te gaan welke doelen gerealiseerd zijn en welke niet (volledig) en wat daar de oorzaak van is. Deze kennis leidt tot een planmatige en doelgerichte, nieuwe beleidsagenda. Deze aanpak wordt vanaf volgend jaar doorgevoerd.

De inspectie heeft enkele herstelopdrachten geformuleerd die het bestuur direct heeft opgepakt. In het jaarverslag 2021 zullen deze terug te vinden zijn. De juiste vertegenwoordiging van de GMR, wordt nader overlegd en ingevuld. Hier zal vanuit de GMR in samenspraak met bestuur en directeuren een plan van aanpak voor worden opgesteld.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060